

Programovací jazyk C

1.1. Preprocesor

Konstrukce preprocesoru C:

- Definování makra:
`#define jméno text rozvoje`
- Makro s parametrem
`#define jméno(p0, p2, ...) rozvoj p0 p1 ...`
- Makro s textovým parametrem
`#define jméno(par) printf("par =" #par)`
- Zrušení definice:
`#undef jméno`
- Podmíněný překlad na hodnotě *konstanta*
`#if konstanta`
`#elif #else #endif`
- Vložení souboru z adr. uživatele
`#include "soubor"`
- Vložení systémového souboru
`#include <soubor>`
- Podmíněný překlad, pokud je makro definováno
`#ifdef makro`
`#elif #else #endif`
- Podmíněný překlad, pokud je makro nedefinováno
`#ifndef makro`
`#elif #else #endif`
- Předdefinovaná makra: `__LINE__`, `__FILE__`, `__TIME__`, `__DATE__`, `__STDC__`

1.2. Proměnné

- Celočíselné typy:
  - Se znaménkem (**signed**):
    - * short (short int, signed short, signed short int)
    - * int (signed int, signed)
    - * long (long int, signed long, signed long int)
  - Bez znaménka (**unsigned**):
    - * unsigned short
    - * unsigned int
    - * unsigned long
- Znakový typ:
  - char (signed char)
  - unsigned char
- Reálný typ:
  - float – 32bitová přesnost
  - double (long float) – 64bitová přesnost
  - long double – 80bitová přesnost
- Ukazatel:
  - void *prt – generický ukazatel
  - (void *)0 – NULL
- Pole:
  - *typ* pole[] –
- Výčtový typ:
  - enum
- Struktura:

```
struct název {  
    typ název1;  
    typ název2;  
    unsigned a:4; /* bitové pole o délce 4 bity */  
};
```

```
typedef struct NÁZEV {  
    typ název2;  
    struct *NÁZEV ukazatel;  
} název;
```

- Union
- Prázdný typ: void
- Paměťové třídy (před typ proměnné):
  - auto – lokální prom. na zásobníku,
  - extern – globální prom. v dat. oblasti,
  - static – lok. prom., ponechání hodnoty mezi jednotlivými voláními funkce,
  - register – lok. prom., uložení v registru počítače.

1.3. Výrazy

Čím větší číslo v indexu tím vyšší priorita.

- Unární výrazy:
  - *prom*++₁₆, *prom*--₁₆
  - ++*prom*₁₅, --*prom*₁₅
  - !₁₅ – log. negace
  - ~₁₅ – bit. negace (~0xFOF0=0x0FOF)
  - &₁₅ – adresový operátor
  - *₁₅ – nepřímý operátor
  - (*typ*)₁₄ *proměnná* – přetypování
- Binární výrazy:
  - multiplikativní: *₁₃ (násobení), /₁₃ (dělení), %₁₃ (zbytek po dělení)
  - aditivní: +₁₂ (plus), -₁₂ (mínus)
  - posuny: <<₁₁ (doleva), >>₁₁ (doprava)
  - rovnosti: ==₉ (je roven), !=₉ (není roven)
  - relace: <₁₀, <=₁₀, >₁₀, >=₁₀
  - bitové: &₈ and, |₆ or, ^₇ xor
  - logické: &&₅ and, ||₄ or
- Podmíněný výraz₃: *výraz-logické-or* ? *výraz* : *podmíněný výraz*
  - r = a ? b : c; ⇔
  - ⇔ if(a!=0) r=b; else r=c;
  - a ? b : c ? d : e ? f : g ⇔
  - a ? b : (c ? d : (e ? f : g))
- Dosazovací výrazy₂:
= += -= *= /= %= <<= >>= &= ^= |=
(priorita 2, asociativní z prava)
  - a op= b*   *a = a op b*
  - x*=y=z*   *x*=(y=z)*
  - a=b+d+7*   *a=(b=(d+7))*
- Příklady:
  - ++e ⇔ e+=1 – inkrem. před použitím
  - e++ – inkrementace po použití
  - --e ⇔ e-=1 – dekrem. před použitím
  - j = ++i ⇔ j = (i = (i + 1))
  - j = i-- ⇔ j = i; i = i - 1;

1.4. Příkazy

```
if (výraz1)
    příkaz1;
else if (výraz2)
    příkaz2;
else if (výraz3)
    příkaz3;
...
else
    příkazn;

while (výraz)
    příkaz;

do příkaz
    while (výraz);
    (oproti while se tělo
    cyklu provede alespoň jednou)
```

```
for (výraz1; výraz2; výraz3)
    příkaz;
```

```
switch (výraz){
    case konstanta: příkaz;
    break;
    default : příkaz;
}
```

```
goto návěští;
návěští:
    příkaz;
```

1.5. Některé funkce

1.5.1. Řídící znaky:

sekvence	hodnota	význam
<code>\n</code>	0x0A	nová řádka (LF)
<code>\r</code>	0x0D	návrat vozíku (CR)
<code>\f</code>	0x0C	nová stránka (FF)
<code>\t</code>	0x09	tabulátor (HT)
<code>\b</code>	0x08	posun doleva (BS)
<code>\a</code>	0x07	písknutí (BELL)
<code>\\</code>	0x5C	zpětné lomítko
<code>\'</code>	0x2C	apostrofový znak (single quote)
<code>\0</code>	0x00	nulový znak (NULL)

1.5.2. Formátové specifikace:

% [příznaky][šířka][.přesnost][modifikátor]konverze

- Konverze:

<code>%c</code>	znak
<code>%d</code>	desítkové číslo signed int
<code>%ld</code>	desítkové číslo signed long
<code>%u</code>	desítkové číslo unsigned int
<code>%lu</code>	desítkové číslo unsigned long
<code>%llu</code>	desítkové číslo unsigned long long
<code>%f</code>	float
<code>%Lf</code>	long double
<code>%lf</code>	double
<code>%x</code>	hexadecimální číslo, např. 1a2b
<code>%X</code>	hexadecimální číslo, např. 1A2B
<code>%o</code>	osmičkové číslo
<code>%s</code>	řetězec
<code>%p</code>	adresa argumentu
<code>%n</code>	netiskne, ukládá počet znaků

- Modifikátor konverze:

<code>h, l</code>	<code>d, i</code> → signed short int; <code>u, o, x, X</code> → unsigned short int
<code>L</code>	<code>f, e, E, g, G</code> → long double

- Šířka:
  - `n` tiskne alespoň `n` znaků, mezery zprava
  - `0n` tiskne alespoň `n` znaků, nuly doplňuje zleva
  - `*` počet znaků udává předchozí argument
- Přesnost:
  - `d, i, u, o, x, X` minimální počet cifer na výstupu
  - `f, e, E` počet cifer za desetinnou tečkou
  - `g, G` maximální počet významových cifer
  - `s` počet tištěných znaků
  - `*` počet znaků udává předchozí argument
- Příznak:
  - zarovnáva doleva a zprava doplňuje mezery
  - + tiskne číslo vždy se znaménkem `+/-`

1.5.3. Ukazatele

Příklady:

```
*poi = 5; - na adresu se zapíše 5
i = *poi; - získá se obsah na adrese
poi = &i; - ukazatel na adresu i
i = poi; - do i se uloží adresa poi
(* poi)++; - hodnota na adrese se inkrementuje
double (* p_fd)(); - ukazatel na funkci vracející double
```

```
int **xd; - xd je ukazatel na ukazatel na int,
            *xd je ukazatel na int,
            **xd je prvek int
```

Pole:

```
vícerozměrné - pole[řádek][sloupec]
x[i] ⇔ *(x+i)
x[i][j] ⇔ *(x[i]+j) ⇔ *(*x+i)+j
```

Alokace paměti:

```
int *poi;
poi = (int *) malloc(4*sizeof(int)) - přidělení
poi[0] ⇔ *p_i, poi[1] ⇔ *(poi+1)
free(poi) - uvolnění paměti
```

1.6. Příkazy gdb

Při použití gcc kompilovat s parametrem `-ggdb3` a bez optimalizací.

```
run argument - spustí program s argumentem
bt - (backtrace) vypíše použité funkce před pádem
b funkce - breakpoint na jméno funkce
b n - breakpoint na řádku číslo n
tb ... - dočasný breakpoint
CTRL+C - zastaví spuštěný program
info breakpoints - seznam nastavených breaků
info locals - seznam lokálních proměnných
delete n - zruší break číslo n
p jméno - vypíše obsah proměnné jméno
display - vypíše obsah sledovaných objektů
p* ukazatel - vypíše obsah na adrese ukazatele
up/down - pohyb po stack-framu
next - krokování programu
step - krokování se zanořuje do funkce
list n - výpis zdrojáka okolo n. řádky
thread - přepínání mezi vlákny
```